

۲۹۴۲

۴۱۵۵

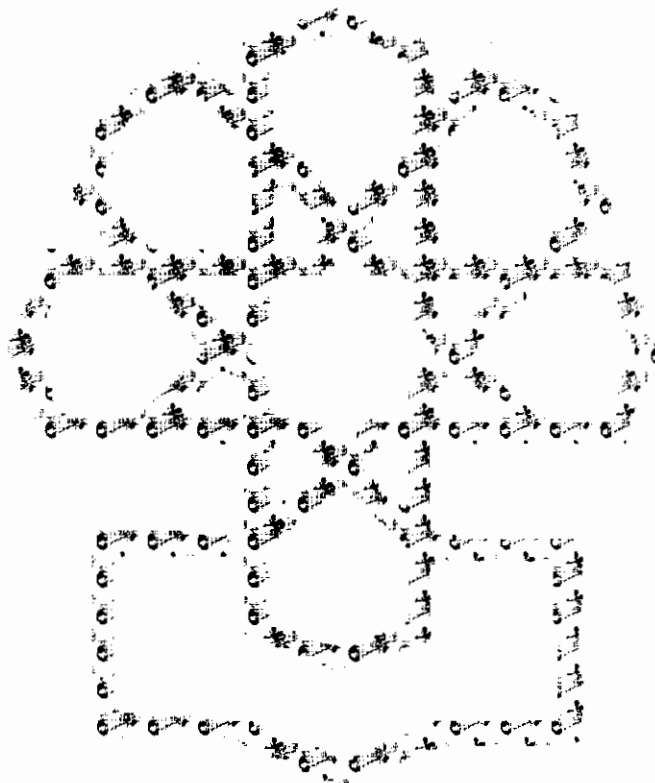
X

X

فرهنگ و ارشاد اسلامی در لایحه بودجه سال ۱۳۷۸

درباره لایحه بودجه سال ۷۸ - شماره ۴۱

معاونت پژوهشی

دی ۱۳۷۷

کار: دفتر برنامه و بودجه

کد گزارش: ۱۶۰۴۱۵۵
مجلس شورای اسلامی
تاریخ: ...
شماره: ...
تاریخ: ...
تاریخ: ...

بسمه تعالی

فرهنگ و ارشاد اسلامی در لایحه بودجه سال ۱۳۷۸

کد گزارش: ۱۶۰۴۱۵۵

فهرست مطالب

۲	نکات برجسته
۱-۳	مقدمه
۲-۳	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
۷-۳	سازمان میراث فرهنگی
۸-۴	پیشنهادها

* طی سال‌های اخیر هر سال حدود ۳ درصد از سهم وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در اعتبارات بودجه جاری و عمرانی کاسته شده است.

* اعتبارات جاری و عمرانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در لایحه بودجه سال ۱۳۷۸ به ترتیب معادل ۹۰ درصد و ۷۷ درصد مقدار مشابه خود در بودجه مصوب سال ۱۳۷۷ است.

* برای تحقق اهداف عمرانی در برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران نیاز به ۱۷۰ میلیارد ریال اعتبار در لایحه بودجه سال ۱۳۷۸ است.
* وجوه حاصل از جرایم قاچاقچیان می‌تواند برای تشویق عوامل کشف جرم و حفاظت از آثار، انبیه و موزه‌ها و جلوگیری از تخریب آنها مورد استفاده قرار گیرد.

* از محل اخذ مبالغی در ازای صدور هر مجوز خروج از کشور برای مسافران، می‌توان از یک طرف جهانگردان ایرانی را به سفر به مناطق آزاد کشور مثل کیش و قشم تهییج نمود و بدین ترتیب ارزآوری پنهان داشت و از طرف دیگر می‌توان از محل این مبالغ، سازمان میراث فرهنگی را در امور احیا و مرمت و پژوهش و معرفی انبیه و اماکن تاریخی و فرهنگی کمک کرد.

* با تغییر کاربری سینماهای مستهلک و متروک می‌توان زمینه رشد و گسترش منطقه‌ای شهرها را مهیا نموده و از محل درآمد حق کارشناسی آن اقدام به خرید و بازسازی و احداث سینماهای جدید نمود.

۱- مقدمه

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی طی سه سال اخیر به طور متوسط هر سال معادل ۳ درصد از سهم خود را در اعتبارات جاری و عمرانی از دست داده است و در لایحه بودجه سال ۱۳۷۸ رشد اعتبارات جاری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی منفی ۱۰/۷۱ درصد و رشد اعتبارات عمرانی آن منفی ۲۲/۵۵ درصد می باشد. این تغییر مبالغ در زیر مجموعه های بودجه جاری و عمرانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی یکسان نیست و بعضی از ردیف ها در لایحه بودجه سال ۱۳۷۸ چند برابر افزایش یافته اند.

اعتبارات جاری و عمرانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با این کاهش به ترتیب ۹۰ درصد و ۷۷ درصد مقدار مشابه خود را در سال قبل دارند و این در حالی است که برای پروژه های وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مربوط به برنامه اول توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۷۷ رقمی معادل ۲۵۰ میلیارد ریال کسری داشته ایم و این کسری برای پروژه های مربوط به برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران به ۱۷۰ میلیارد ریال می رسد.

۲- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

اعتبارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، مندرج در ردیف ۱۱۴۰۰۰ لایحه بودجه سال ۱۳۷۸ تقریباً معادل ۱۱ درصد کمتر از مقدار مشابه در اعتبارات جاری بودجه مصوب سال ۱۳۷۷ و معادل ۲۲/۶ درصد کمتر از مقدار مشابه در اعتبارات عمرانی بودجه مصوب سال ۱۳۷۷ است. مبلغ این ردیف ۷۵ میلیارد ریال جاری و ۲۴/۹ میلیارد ریال عمرانی است. سهم بودجه جاری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در کل اعتبارات جاری ۰/۱۲ درصد و در کل اعتبار جاری امور اجتماعی ۰/۲۸ درصد است. این سهم چه در کل اعتبارات جاری و چه در کل اعتبارات امور اجتماعی طی سال های اخیر رو به کاهش است. در بودجه عمرانی نیز وضع به همین منوال است. سهم اعتبارات عمرانی فرهنگ و وزارت ارشاد اسلامی از کل اعتبارات عمرانی سال های ۱۳۷۶، ۱۳۷۷ و ۱۳۷۸ به ترتیب معادل ۰/۱۱ درصد، ۰/۱۳ درصد و ۰/۰۸ درصد است. (ارقام مربوط به سال ۱۳۷۶ عملکرد، سال ۱۳۷۷ بودجه مصوب و سال ۱۳۷۸ لایحه بودجه است).

سهم اعتبارات عمرانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از کل اعتبارات عمرانی امور اجتماعی در سال های ۱۳۷۶، ۱۳۷۷ و ۱۳۷۸ به ترتیب معادل ۰/۳۸ درصد، ۰/۴۹ درصد و ۰/۴ درصد است. (جدول شماره ۱)

جدول ۱- اعتبارات جاری و عمرانی امور اجتماعی و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

اعتبارات عمرانی			اعتبارات جاری			شرح
۱۳۷۸ لایحه	۱۳۷۷ مصوب	۱۳۷۶ عملکرد	۱۳۷۸ لایحه	۱۳۷۷ مصوب	۱۳۷۶ عملکرد	
۶۲۳۶۷۰۸	۶۵۲۰۷۶۱	۶۱۵۶۳۲۸	۲۶۶۲۸۴۴۵	۲۲۱۱۶۰۲۶	۲۱۳۳۳۶۷۵	امور اجتماعی (میلیون ریال)
۲۰/۸۱	۲۶/۵۱	۳۰/۰۷	۴۲/۰۹	۳۹/۲۰	۴۷/۴۴	سهم امور اجتماعی (درصد)
-۴/۳۶	۵/۹۲	۴/۸۷	۲۰/۴۰	۳/۶۷	۳۳/۹۳	رشد امور اجتماعی (درصد)
۲۴۹۰۰	۳۲۱۵۰	۲۳۵۱۸	۷۵۰۰۰	۸۴۰۰۰	۷۸۴۴۳	اعتبارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی (میلیون ریال)
۰/۰۸	۰/۱۳	۰/۱۱	۰/۱۲	۰/۱۵	۰/۱۷	سهم اعتبارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی (درصد)
-۲۲/۵۵	۳۶/۷۰	-۲۷/۲۳	-۱۰/۷۱	۷/۰۸	-۲۳/۷۹	رشد اعتبارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی (درصد)

این کاهش سهم، در اعتبارات جاری بودجه امور اجتماعی نیز وجود دارد. به طوری که سهم اعتبارات جاری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از اعتبارات جاری بودجه امور اجتماعی طی سال ۱۳۷۷ و ۱۳۷۸ ۱۰ درصد کاهش یافته است و این اعتبارات ۱۰/۷ درصد رشد منفی داشته است.

اعتبار جاری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی حدود ۹۰ درصد اعتبار مصوب در سال قبل و اعتبار عمرانی آن حدود ۷۷ درصد همین اعتبار در سال ۱۳۷۷ است.

کاهش اعتبارات جاری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در تمام ردیف‌های مربوط به این وزارتخانه یکسان نبوده و همان طور که در جدول شماره ۲ نیز قابل ملاحظه است در برخی موارد مثل تحقیقات علمی و فلسفی ملاصدرا (ردیف ۵۰۳۰۱۱) رشدی معادل ۹۴۱ درصد داشته است و در عین حال در ردیف ۱۱۴۰۲۲ که مربوط به کمک به فعالیت‌های فرهنگی و هنری استان‌هاست رشد منفی ای معادل ۳۳/۴ درصد داریم. اعتبار منظور شده برای تحقیقات علمی و فلسفی ملاصدرا ۲/۵ برابر اعتبار منظور شده برای کمک به فعالیت‌های فرهنگی و هنری استان‌هاست. برخی از ردیف‌ها نیز در سال قبل چیزی دریافت نکرده بودند مثل ردیف‌های ۱۱۴۰۰۳، ۱۱۴۰۸۶، ۱۱۴۰۸۷ که در مجموع ۱۹ میلیارد ریال از اعتبارات جاری منظور شده در لایحه سال ۱۳۷۸ وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی را تشکیل می‌دهد. این ردیف‌ها به ترتیب عبارتند از: آموزش‌های کاربردی هنری، تحول و گسترش تئاتر کشور و دبیرخانه شورای گسترش فرهنگ عمومی.

همانند اعتبارات جاری در اعتبارات عمرانی نیز تغییرات برای تمام موارد یکسان نیست. کل اعتبارات عمرانی ردیف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ۰/۴ درصد اعتبارات عمرانی امور اجتماعی و ۰/۰۸ درصد کل اعتبارات عمرانی را در لایحه بودجه سال ۱۳۷۸ تشکیل می‌دهد.

جدول شماره ۳ اعتبارات طرح‌های عمرانی ملی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در لایحه بودجه سال ۱۳۷۸ کل کشور را نشان می‌دهد. هرچند که جمع کل این اعتبارات در حدود ۳ درصد رشد منفی دارد ولی برخی موارد مثل بازپرداخت قسمتی از کارمزد وام‌های بانکی، فرهنگی و هنری و جهانگردی تغییری

نکرده‌اند. همچنین موارد، تکمیل و تجهیز مراکز فرهنگی و هنری (مقابله با تهاجم فرهنگی) و مطالعه و احداث عباب فرهنگسرای جوان نیز بدون تغییر مانده‌اند.

از برنامه اول توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران ۲۲۵ پروژه شامل ۱۱۶ کتابخانه عمومی، ۸۲ مجتمع فرهنگی و هنری، ۲۰ مرکز فرهنگی و ۷ باب ساختمان اداری با کسری مواجه شده‌اند. این کسری اعتبار در سال ۱۳۷۷ معادل ۲۵۰ میلیارد ریال است، این کسری به سال و سال‌های آتی انتقال خواهد یافت.

در برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران ۲۶۸ کتابخانه عمومی، ۹۴ مجتمع فرهنگی و هنری، ۳۴ مرکز فرهنگی و ۲۲ ساختمان اداری با کمبود اعتباری به مبلغ ۱۷۰ میلیارد ریال مواجه هستند. مراکز و فضاهای فرهنگی بهره‌برداری شده تاکنون به ۳۴۸ کتابخانه، ۲۳۸ مجتمع فرهنگی و هنری، ۹۴ اداره ارشاد در شهرستان‌ها و ۱۷۸ باب سایر مراکز مثل هنرستان، تالار و نگارخانه‌های فرهنگ می‌رسد.

جدول ۲- مقایسه اعتبارات سال ۱۳۷۷ و منظور شده در لایحه سال ۱۳۷۸

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی (جاری)

(ارقام به میلیون ریال)

عنوان ردیف اعتباری	شماره ردیف اعتباری	اعتبار سال ۱۳۷۷ پس از تعدیل	اعتبار منظور شده در لایحه سال ۱۳۷۸	درصد افزایش اعتبار منظور شده در لایحه سال ۱۳۷۸ نسبت به سال ۱۳۷۷ (درصد)
۱ ردیف اصلی	۱۱۴۰۰۰	۸۴۰۰۰	۷۵۰۰۰	-۱۰/۷۱
۲ فعالیت‌های مقابله با تهاجم فرهنگی	۱۱۴۰۰۱	۲۴۰۰	۲۰۰۰	-۱۶/۷
۳ شورای گسترش زبان فارسی	۱۱۴۰۱۴	۳۰۰۰	۳۰۰۰	-
۴ حمایت از سینمای کشور	۱۱۴۰۱۵	۲۴۳۰۰	۲۴۳۰۰	-
۵ کمک به فعالیت‌های فرهنگی و هنری استان‌ها	۱۱۴۰۲۲	۳۰۰۰	۲۰۰۰	-۳۳/۴
۶ کمک به فعالیت‌های هنری	۱۱۴۰۲۴	۸۰۰۰	۷۵۰۰	-۶/۳
۷ کمک به مطبوعات	۱۱۴۰۲۵	۳۱۰۰۰	۳۱۰۰۰	-
۸ کمک به نشر و نمایشگاه کتاب	۱۱۴۰۲۶	۲۴۰۰۰	۲۶۰۰۰	۸/۳
۹ حمایت از شبکه ویدئویی	۱۱۴۰۲۷	۴۰	۴۰	-
۱۰ شورای فرهنگ عمومی	۱۱۴۰۲۹	۲۵۰۰	۲۵۰۰	-
۱۱ هزینه کمک به فعالیت‌های هدایتی و حمایتی فرهنگی و هنری	۱۱۴۰۴۰	۸۵۰	۸۵۰	-
۱۲ هزینه خدمات آموزشی و توسعه صنعت جهانگردی و ایرانگردی	۱۱۴۰۸۰	۳۰۶۰	-	-
۱۳ هزینه گسترش آموزش صنعت چاپ	۱۱۴۰۸۲	۱۵۰۰	۱۲۷۵	-۱۵
۱۴ کمک به تجهیز مساجد و کتابخانه‌های عمومی	۱۱۴۰۹۱	۱۳۵۰۰	۱۳۵۰۰	-
۱۵ خدمات آموزشی و کارشناسی	۱۱۴۰۹۲	۱۰۰	-	-
۱۶ کمک به تحقیقات فقهی، کلامی و دینی مراکز تحقیقاتی غیر دولتی	۵۰۳۰۰۸	۳۳۲۵	۳۰۰۰	-۹/۸
۱۷ تحقیقات علمی و فلسفی ملاصدرا	۵۰۳۰۱۱	۴۸۰	۵۰۰۰	۹۴۱
۱۸ بند (ب) تبصره ۳۶	۵۰۳۲۱۴	۶۰۰	۵۱۰	-۱۵
۱۹ هزینه‌های بند (الف) تبصره ۳۶	۵۰۳۲۷۸	۱۷۰	۵۱۰	۲۰۰
۲۰ کمک به مؤسسه فرهنگی آکو	۱۱۴۰۱۸	-	-	-
۲۱ آموزش‌های کاربردی هنری	۱۱۴۰۰۳	-	۵۰۰۰	-
۲۲ تحول و گسترش تئاتر کشور	۱۱۴۰۸۶	-	۴۰۰۰	-
۲۳ دبیرخانه شورای گسترش فرهنگ عمومی	۱۱۴۰۸۷	-	۱۰۰۰۰	-
۲۴ حقوق و عوارض گمرکی	۱۱۰۰۱۷	۲۰۰	۲۰۰	-
جمع اعتبارات مرکز	-	۲۰۶۰۲۵	۲۱۷۱۸۵	۵/۴
ادارات کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان‌ها	-	۸۱۰۷۱	۸۸۶۷۹	۹/۳
جمع مرکز و استان‌ها	-	۲۸۷۰۹۶	۳۰۵۸۶۴	۶/۵

جدول ۳- اعتبارات طرح های عمرانی ملی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در لایحه بودجه سال ۱۳۷۸ کل کشور
(ارقام به میلیون ریال)

ردیف	عنوان طرح	اعتبار تعدیلی سال ۱۳۷۷	اعتبار در لایحه ۱۳۷۸	رشد نسبت به سال ۱۳۷۷ (درصد)
۱	ساختمان و تجهیز و تعمیر مراکز آموزش هنر (۳۰۱۰۵۲۲۳)	۱۰۰۰	—	—
۲	تأسیس فیلم خانه ملی ایران (۳۰۲۰۲۲۳۶)	۷۶۷/۶۹	۲۵۰۰	۲۲۵/۶
۳	تعمیر و تجهیز و تکمیل ساختمان کتابخانه های عمومی و مراکز فرهنگی و هنری (۳۰۲۰۲۲۴۱)	۱۰۰۰۰	۹۶۰۰	-۴
۴	مطالعه و احداث ۸ باب کتابخانه مرکزی در مشهد، یزد، همدان، اصفهان، اردبیل، ارومیه، رشت و اهواز (۳۰۲۰۲۲۷۰)	۶۰۵۰	۶۵۰۰	۷/۴
۵	بازپرداخت قسمتی از کارمزد وام های بانکی «فرهنگی و هنری» (۳۰۲۰۲۲۷۲)	۵۰۰	۵۰۰	۰
۶	بازپرداخت قسمتی از کارمزد وام های بانکی «جهانگردی» (۴۱۱۰۶۲۰۴)	۵۰۰	۵۰۰	۰
۷	تکمیل و تجهیز مراکز فرهنگی و هنری (مقابله با تهاجم فرهنگی) (۳۰۲۰۲۲۸۹)	۶۰۰۰	۶۰۰۰	۰
۸	مطالعه و احداث ۶ باب فرهنگسرای جوان (۳۰۲۰۲۲۹۳)	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۰
۹	تکمیل مراکز فرهنگی و هنری و مساجد (تبصره ۱۶) (۳۰۲۰۲۲۸۴)	۵۰۰۰		
۱۰	ایجاد واحد سیار کتابخانه در استان های کشور (جدید)	—		
۱۱	مطالعه و احداث ۶ باب هنرستان هنری (جدید)	—		
۱۲	مطالعه و احداث ۸ باب فرهنگسرای جوان (جدید)	—		
۱۳	تقویت نمایش فیلم در نقاط مختلف کشور (جدید)	—		
۱۴	مطالعه و احداث نمایشگاه دائمی کتاب (۳۰۲۰۲۲۸۶)	—		
۱۵	احداث مجتمع فرهنگی - سینمایی اصفهان	—	۳۰۰	—
۱۶	تعمیر و تجهیز مراکز آموزش هنر (۳۱۱۰۷۲۰۱)	—	۳۰۰۰	—
	جمع کل	۳۱۸۱۷/۶۹	۳۰۹۰۰	-۲/۸۸

۳- سازمان میراث فرهنگی

کل اعتبارات سازمان میراث فرهنگی در لایحه بودجه سال ۱۳۷۸ معادل ۱۰۳۲۸۷ میلیون ریال است که ۱۴۰۰ میلیون ریال (۱۳/۵۵ درصد) آن از درآمدهای اختصاصی تأمین می شود و مابقی یعنی ۸۶/۴۵ درصد از کل اعتبارات از محل درآمدهای عمومی تأمین اعتبار می شود. از این ۸۶/۴۵ درصد که رقمی معادل ۸۹۳۲۷ میلیون ریال می شود، اعتبارات جاری سازمان میراث فرهنگی رقمی معادل ۱۸۳۷۷ میلیون ریال است این رقم ۲۰/۵۷ درصد کل اعتبارات جاری و عمرانی این سازمان است. به عبارتی اعتبارات عمرانی این سازمان ۳/۸۶ برابر اعتبارات جاری آن است. سهم اعتبارات جاری سازمان میراث فرهنگی نیز از کل اعتبارات جاری ۰/۰۳ درصد و از کل اعتبارات جاری امور اجتماعی ۰/۰۷ درصد است.

سهم اعتبارات عمرانی سازمان میراث فرهنگی از کل اعتبارات عمرانی ۰/۲۴ درصد و از کل اعتبارات

۴- پیشنهادها

- ۱- وجوه حاصل از جرائم قاچاقچیان می تواند برای تشویق عوامل کشف جرم و حفاظت از آثار ابنیه و موزه ها و جلوگیری از تخریب آنها مورد استفاده قرار گیرد.
- ۲- از محل اخذ مبالغی در ازای صدور هر مجوز خروج از کشور برای مسافران، می توان از یک طرف جهانگردان ایرانی را به سوی مناطق آزاد کشور مثل کیش و قشم تهییج نمود و بدین ترتیب ارزآوری پنهان داشت و از طرف دیگر می توان از محل این مبالغ، سازمان میراث فرهنگی را در امور احیا و مرمت و پژوهش و معرفی ابنیه و اماکن تاریخی و فرهنگی کمک نمود.
- ۳- با تغییر کاربری سینماهای مستهلک و متروک می توان زمینه رشد و گسترش منطقه ای شهرها را مهیا نموده و از محل درآمد حق کارشناسی آن اقدام به خرید و بازسازی و احداث سینماهای جدید نمود.
- ۴- برای صدور فرهنگ غنی اسلامی و ایرانی می توان صدور فیلم های ویدیویی مجاز به خارج از کشور را از مقررات مربوط به صادرات و واردات سپرده پیمان نامه ارزی معاف نمود.